

MUHASEBE DÜNYASINDAN HABERLER

Hazırlayan : Dr. Kadir GÜRDAL*

TÜRKİYE MUHASEBE STANDARTLARI KURULU (TMSK)

Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) Yürürlükte!

TMSK, uluslararası standartlarla uyumlu olarak Türkiye Muhasebe Standartları'nı yayınlamaya devam etmektedir. 1 Ocak 2006 tarihi itibarıyla 16 adet standart ve Kavramsal Çerç-

ve yayınlanmış durumdadır Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan birer tebliğle yasal boyut da kazanan Türkiye Muhasebe Standartları 31 Aralık 2005 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerli olmak üzere yayımlandıkları tarihte yürürlüğe girmektedir. <http://www.tmsk.org.tr> adresli internet sayfasından da ulaşılabilen ilgili standartlar ile bunların yayımlandıkları Resmi Gazete tarihleri ve sayıları şu şekildedir:

Konu	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı
Kavramsal Çerçeve	16.01.2005 - 25702
TMS 1: Finansal Tabloların Sunuluşu	16.01.2005 - 25702
TMS 2: Stoklar	15.01.2005 - 25701
TMS 7: Nakit Akış Tabloları	18.01.2005 - 25704
TMS 8: Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar	20.10.2005 - 25972
TMS 10: Bilanço Tarihinden Sonraki Olaylar	20.10.2005 - 25972

* Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü Muhasebe-Finansman Anabilim Dalı
e-posta: kgurdal@politics.ankara.edu.tr

Konu	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı
TMS 11: İnşaat Sözleşmeleri	26.10.2005 - 25978
TMS 16: Maddi Duran Varlıklar	31.12.2005 - 26040
TMS 18: Hasılat	09.12.2005 - 26018
TMS 20: Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması	01.11.2005 - 25983
TMS 21: Kur Değişiminin Etkileri	31.12.2005 - 26040
TMS 23: Borçlanma Maliyetleri	09.11.2005 - 25988
TMS 24: İlişkili Taraf Açıklamaları	31.12.2005 - 26040
TMS 27: Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar	17.12.2005 - 26026
TMS 28: İştiraklerdeki Yatırımlar	27.12.2005 - 26036
TMS 29: Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama	31.12.2005 - 26040
TMS 31: İş Ortaklıklarındaki Paylar	31.12.2005 - 26040

**ULUSLARARASI MUHASEBE
STANDARTLARI KURULU
(IASB – International Accounting
Standards Board)**

**Finansal Araçlarla İlgili Standartlar
İçin Kullanıcı Rehberi**

IASB tarafından finansal araçlarla ilgili olarak yayınlanan IAS 32, IAS 39, IFRS 7 ve IFRIC 2 standart ve yorumları esas alınarak hazırlanan kullanıcı rehberi Kasım 2005'te yayınlandı. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na (IFRS'ye) göre raporlama yapmak durumunda olanlar için finansal araçların raporlanması ve muhasebeleştirilmesi ile ilgili ayrıntılı bilgilerin yer aldığı kitap, IFRS'yi ilk kez uygulayacak olanlar için IFRS-1'in konuyla ilgili temel özelliklerini de içermektedir.

IAS-21'e Ek

IASB, Aralık 2005'te IAS-21 (The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates): Kur Değişiminin Etkileri standardına sınırlı bir

ekleme yaptı. Ek, yabancı ülkelerdeki faaliyetlerle ilgili yatırımlarda IAS-21'in gerektirdiği konulara açıklık kazandırmakta ve dolayısıyla kullanılan para birimi dışındaki para birimi üzerinden yapılan işletme faaliyetlerinin finansal raporlamasında işletmelere yardımcı olmaktadır

Yeni Bir Standart: IFRS-7 Finansal Araçlar: Açıklamalar

IASB IFRS-7 (Financial Instruments: Disclosures) Finansal Araçlar: Açıklamalar standardını yayınladı. Standart, işletmelerin finansal tablolarında finansal araçlarla ilgili olarak sunulan bilgilerin geliştirilmesi için yeni gereklilikleri açıklamaktadır. IAS-30 (Disclosures in the Financial Statements of Banks and Similar Financial Institutions): Bankaların ve Benzer Finansal Kuruluşların Finansal Tablolarındaki Açıklamalar) standardının yerini alan IFRS-7, aynı zamanda IAS-32 (Financial Instruments: Disclosure and Presentation): Finansal Araçlar: Açıklama ve Sunum standardının bazı maddelerini de kaldırmaktadır.

**ULUSLARARASI MUHASEBECİLER
FEDERASYONU
(IFAC – International Federation of
Accountants)**

Yenilenen ISA 230

IFAC Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu (IAASB - International Auditing and Assurance Standards Board) Eylül 2005'te ISA 230 (Audit Documentation): Denetimi Belgelendirme denetim standardını yeniledi. Standart, denetimin belgelendirilmesine yönelik en kesin gereklilikleri belirleyerek denetçinin performansının ve denetim kalitesinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Standart; denetçinin, ilgili şirketin denetimi hakkında hiçbir bilgi sahibi olmayan deneyimli bir denetçinin yapılan denetimi, elde edilen denetim kanıtlarını, denetim sırasında ortaya çıkan önemli konuları ve ulaşılan sonuçları anlamasını sağlayacak şekilde yeterli bir belgelendirme yapmasını öngörmektedir. Standart, denetçiye, denetim dosyasının son şeklini zamanında bir araya getirmesi konusunda ve denetçi raporu hazırlandıktan sonra denetim belgelerinde yapılan silme, geliştirme veya eklemeler ile ilgili sorumluluklar da getirmektedir.

Standart, 15 Haziran 2006'da ve sonrasında başlayan dönemlerin denetimleri için geçerlidir. Standarda <http://www.ifac.org/store> adresli internet sayfasından ulaşılabilir.

Eğitim Komitesi Yerine Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu

IFAC Eğitim Komitesi'nin adı Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu (International Accounting Education Standards Board) olarak değiştirildi. Eğitim Komitesi'nin

bağımsız olarak standart belirleme yetkisine sahip olması bu isim değişikliğinin gerekçesini oluşturmaktadır.

**AVRUPA FİNANSAL RAPORLAMA
DANIŞMA GRUBU
(EFRAG-European Financial Reporting
Advisory Group)**

IAS-39'daki Gerçeğe Uygun Değer Uygulamasına Avrupa Konseyi Onayı

IASB tarafından Uluslararası Muhasebe Standardı (IAS) – 39: Finansal Araçlar: Tahakkuk ve Ölçüm standardında gerçeğe uygun değer kullanımına getirilen sınırlamalarla ilgili düzenleme Avrupa Komisyonu tarafından da kabul edildi ve onaylandı. Muhasebe Düzenleyici Komitesi (Accounting Regulatory Committee) üye ülkelerinin ve Avrupa Parlamentosu'nun yoğun şekilde desteklediği metnin, 1 Ocak 2005'ten itibaren geçerli olacak şekilde geriye dönük olarak uygulanması öngörüldü. Böylece şirketlerin 2005 yılı finansal tablolarında yeni düzenlemeye göre raporlama yapmalarına olanak tanındı.

Avrupa Birliği Onay Süreci

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) tarafından yapılan düzenlemelerin Avrupa Birliği üye ülkeleri tarafından zorunlu olarak uygulanması Avrupa Komisyonu tarafından yapılan onaydan sonra gerçekleşmektedir. IASB tarafından yayınlanan standartlar ve yorumlar Avrupa Birliği'nin ilgili kurul ve komisyonlarınca (EFRAG, ARC-Accounting Regulatory Committee vb.) değerlendirilmekte, bu düzenlemelere ilişkin öneriler geliştirilmekte ve uygun görüldüğü takdirde bu düzenlemeler onaylanarak yürürlüğe girmektedir. 14 Aralık 2005 tarihi itibarıyla henüz onaylanmamış olan düzenlemeler şunlardır:

	EFRAG'ın Olumlu Onay Görüşü var mı?	ARC oylaması yapıldı mı?	Onay ne zaman bekleniyor?
STANDARTLAR			
IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures	• (10 Ekim 2005)	• (30 Kasım 2005)	Ocak 2006
YORUMLAR (IFRIC)			
IFRIC 6 'Waste Electrical and Electronic Equipment'	• (10 Ekim 2005)	• (30 Kasım 2005)	Ocak 2006
IFRIC 7 'Applying the Restatement Approach under IAS 29 Financial Reporting in Hyperinflationary Economies' (24 Kasım 2005'te yayımlandı)	Ocak 2006'da bekleniyor	Şubat 2006'da oylamaya sunulacak	
EKLER (Amendments)			
Amendments to IAS 39 'Cash Flow Hedge Accounting'	• (22 Haziran 2005)	• (8 Kasım 2005)	Ocak 2006
Amendments to IFRS 1 and IFRS 6	• (16 Eylül 2005)	• (30 Kasım 2005)	Ocak 2006
Amendments to IAS 39 and IFRS 4: Financial Guarantee Contracts	• (24 Ekim 2005)	• (30 Kasım 2005)	Ocak 2006
Amendments to IAS 1: Capital Disclosures	• (10 Ekim 2005)	• (30 Kasım 2005)	Ocak 2006

Yukarıda belirtilenler dışında kalan tüm IASB düzenlemeleri Avrupa Komisyonu tarafından onaylanmış durumdadır. Bu düzenlemeler ve onay tarihleri şu şekildedir:

	Onay Tarihi
1 Mart 2002 tarihi itibarıyla geçerli olan standartlar ve yorumlar (başka bir deyişle; IAS 32 ve 39 ve ilgili yorumlar dışında kalan IAS 1, 2, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41; SIC 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.)	29 Eylül 2003
IFRS 1 First-time Adoption of International Financial Reporting Standards	6 Nisan 2004
IAS 39 Financial Instruments: Recognition and Measurement	19 Kasım 2004
IFRS 3 Business Combinations	29 Aralık 2004
Amendments to IASs 36 and 38	29 Aralık 2004
IFRS 4 Insurance Contracts	29 Aralık 2004
IFRS 5 Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations	29 Aralık 2004
IFRIC 1 Changes in Existing Decommissioning, Restoration and Similar Liabilities	29 Aralık 2004
IAS 32 Financial Instruments: Disclosure and Presentation	29 Aralık 2004

Amendments to IASs 1, 2, 8, 10, 16, 17, 21, 24, 27, 28, 31, 33, and 40	29 Aralık 2004
IFRS 2 Share-based Payments	4 Şubat 2005
IFRIC 2 Members' Shares in Co-operative Entities and Similar Instruments	7 Temmuz 2005
Amendment to SIC 12	25 Ekim 2005
Amendment to IAS 39 Transition and Initial Recognition of Financial Assets and Financial Liabilities	25 Ekim 2005
IFRS 6 'Mineral Resources'	8 Kasım 2005
Amendments to IAS 19 'Employee Benefits': Actuarial Gains and Losses, Group Plans and Disclosures	8 Kasım 2005
IFRIC 4 'Determining whether an arrangement contains a lease'	8 Kasım 2005
IFRIC 5 'Interests in Decommissioning Funds'	8 Kasım 2005
Amendment to IAS 39: The Fair Value Option	15 Kasım 2005

**AVRUPA MUHASEBECİLER
FEDERASYONU
(FEE-Federation des Experts Comptables
Europeens-The European Federation of
Accountants)**

**Avrupa Denetçi Gözetim Kurumları
Grubu**

Avrupa Komisyonu Avrupa Denetçi Gözetim Kurumları Grubu (EGAOB-European Group of Auditors' Oversight Bodies) adında yeni bir kurul oluşturdu. Grup, Avrupa genelinde yasal denetçilerin ve denetim şirketlerinin yeni kamu gözetim sistemlerinin eşgüdümünü sağlayacaktır. Aynı zamanda 8. Yönerge'nin uygulanmasında olası ölçülerin (Uluslararası Denetim Standartları'nın onaylanması veya üçüncü ülkelerin kamu gözetim sistemlerinin değerlendirilmesi gibi) hazırlanmasında Komisyon'a teknik veri de sağlayabilecektir.

Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi tarafından üzerinde anlaşmaya varılan yeni 8. Yönerge üye devletlerin yasal denetçi ve denetim şirketleri için kamu gözetim sistemleri oluşturmalarını öngörmektedir. Bu nitelikteki sistemler halen bazı üye devletlerde bulunmaktadır ancak diğerlerinde yoktur. Bu sistemlerin kurul-

masında ve işleyişinde yakın işbirliği, 2008 yılı başlarında tüm üye devletlerin tamamlamak zorunda olduğu 8. Yönerge'nin başarılı bir şekilde uygulanması açısından önem taşımaktadır

**AVUSTRALYA BELGELİ MUHASEBE
UZMANLARI
(CPA AUSTRALIA)**

**Emekli Muhasebeciler Küçük İşletme-
lere!**

Avustralya'da muhasebe meslek örgütüne üye olan 105 000 kişinin yaklaşık dörtte birinin önümüzdeki 10-15 yıl içinde emekli olabileceği öngörülmektedir. Bu durumun çalışanlar açısından bir soruna dönüşmesini engellemek ve aynı zamanda bilgili muhasebe elemanlarına gereksinim duyan küçük işletmelerin muhasebe ve danışmanlık gereksinimlerini karşılamak amacıyla bir proje başlatılmıştır

Emekliler için CPA Australia ve Avustralya hükümeti tarafından desteklenen bu proje kapsamında görev alacak muhasebecilerin bilgilerinin güncel olması ve küçük işletmeler kapsamında gerçekçi ücretler talep etmeleri gerektiği de belirtilmektedir. CPA Australia tarafından yayınlanan bir raporda (Accounting for Experi-

ence) bu projeye emekli muhasebecilerin küçük işletmelerin gereksinimleri için bir çare olabileceği yorumu yapılmıştır

Uygulama Canberra'da bir yıllık pilot uygulama ile başlayıp sonrasında Avustralya geneline yayılacaktır

KOBİ'lerde Danışmanlık

CPA Australia tarafından yürütülen bir araştırmada, küçük ve orta ölçekli işletmelerde danışmanlık talebinin arttığı saptandı. Muhasebecilerin sadece sayılarla uğraşan kişiler olmadığı, aynı zamanda sektöre gerçek değer kattığı görüşünü destekleyen bu araştırmaya göre; KOBİ'lerin %97'si muhasebecilerinden muhasebe ve/veya danışmanlık hizmeti aldı. Bu grubun %80'i muhasebe hizmeti, %83'ü vergi hizmeti, %67'si işletme danışmanlığı aldı. Danışmanlık alınan konuların başında ise finansal planlama ve şirket finansmanı yer aldı.

Araştırma sonuçlarına göre; danışmanlık hizmeti alan işletmelerin %80'inden fazlası hizmetten bir finansal yarar sağladığını, şirketlerinin kârlılık, nakit akışı ve satış gelirleri açısından rakiplerine göre önemli ölçüde daha iyi olduklarını belirtti.

Araştırma, KOBİ'lerin muhasebecilerine bağlı olduklarını da gösterdi. İşletmelerin %70'i son beş yıl içinde muhasebecilerini değiştirmediklerini belirtti.

İNGİLTERE VE GALLER BELGELİ MUHASEBE UZMANLARI KURULUŞU (ICAEW-Institute of Chartered Accountants in England and Wales)

E-Öğrenme Yoluyla IFRS

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın (IFRS'nin) uygulanmaya başlanma-

ıyla birlikte küresel iş toplumu bu standartlara uygun raporlama yapma gerekliliğini yerine getirme konusunda bir sorumluluk altına girmiştir. Pek çok organizasyon, finansal politikalarını, süreçlerini ve sistemlerini değiştirme sürecine girmişlerdir ve IFRS'ye dönüşüm sadece Avrupa Birliği borsalarına kayıtlı şirketler için bir finansal raporlama uygulamasının daha ötesinde bir olgudur.

Bu noktadan hareketle ICAEW, IFRS için e-öğrenme programı başlattı. ICAEW'in IFRS Sertifika ve Diploma Programı üzerine oturtulan program katılımcılara uygulamadan da yararlanılarak uluslararası standartların daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır Programla ilgili ayrıntılı bilgilere www.icaew.co.uk/ifrs adresli internet sayfasından ulaşılabilmektedir.

BELGELİ MUHASEBECİLER BİRLİĞİ (ACCA-Association of Chartered Certified Accountants)

Muhasebeciniz Etik Olarak Sağlam mı?

Son yıllarda yaşanan skandallar sonrasında muhasebe mesleğine güvenin yeniden kazandırılması etik konusunu çok önemli bir noktaya getirmiştir. ACCA etik konusunda yeterli ve uygun olup olmadıklarını gösterebilmeleri amacıyla 105 000 üyesi için bir internet sayfası hazırlamıştır.

Bu internet sayfasında üyelerin işlerini yaparken karşılaşılabilecekleri etik sorularına ve ikilemlere yer verilerek üyelerin kendilerini test etmeleri sağlanmaktadır. Aynı zamanda uygulamaya yardımcı olacak şekilde örnek olaylar ve konuyla ilgili kavramsal çerçeve de bu sayfada yer almaktadır. İlgili internet sayfasına <http://www.accaglobal.com> adresinden ulaşılabilmektedir.